

ŠIAULIŲ SIMONO DAUKANTO GIMNAZIJA

SMURTO IR PARYČIŲ PREVENCIJOS IR INTERVENCIJOS VYKDYMO TVARKOS

APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Simono Daukanto gimnazijos (toliau – Gimnazija) smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos aprašas (toliau - Aprašas) parengtas vadovaujantis:
 - 1.1. „Smurto prevencijos įgyvendinimo mokyklose rekomendacijomis“, patvirtintomis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2017 m. kovo 22 d. įsakymu Nr. V-190;
 - 1.2. Švietimo įstatymo Nr. I-1489 1, 2, 19, 23, 43, 47, 49, 56, 58, 59 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 23¹, 23², straipsniais, patvirtinto Lietuvos Respublikos vyriausybės 2016 m. spalio 18 d. įsakymu Nr. XII-2685.
2. Tvarkoje nustatomos prevencinės ir intervencinės priemonės, reikalingos saugiai nuo smurto ir patyčių aplinkai užtikrinti Gimnazijoje.
3. Pagrindinės sąvokos naudojamos tvarkoje:
 - 3.1. **prevencija** – tai priemonės ir būdai, kurias siekiama užkirsti kelią socialinės rizikos veiksniams atsirasti arba jų įtakai sumažinti, stiprinti apsauginius veiksnius. Prevencija yra nuolatinis, cikliškas (ne baigtinis) procesas, apimantis esamų arba galimų problemų nustatymą, tinkamų priemonių joms spręsti parinkimą ir vykdymą, poveikio į(si)vertinimą ir tolesnių veiksmų planavimą;
 - 3.2. **intervencija** – direktoriaus, pavaduotojos, skyrių vedėjų, mokytojų, švietimo pagalbos specialistų ir kitų darbuotojų koordinuoti veiksmai, nukreipti į smurto ir patyčių stabdymą, taip pat – švietimo pagalbos priemonių visumą;
 - 3.3. **patyčios** – psichologinę ir fizinę jėgos persvarą turinčio asmens ar asmenų grupės kitam asmeniui daromi tyčiniai pasikartojantys veiksmai, kuriais siekiama pažeminti jo reputaciją, orumą, jį įžeisti, įskaudinti ar kitaip sukelti jam psichologinę ar fizinę žalą.

II. REAGAVIMAS Į SMURTĄ IR PATYČIAS PROCEDŪROS

4. Gimnazijoje visi darbuotojai privalo reaguoti į smurtą ir patyčias nepriklausomai nuo smurto ir patyčių formos, turinio, lyties, amžiaus, socialinio statuso, religinės ar tautinės priklausomybės ar kitų asmens ypatybių.
5. Gimnazijos bendruomenės narių veiksmai įtarus, pastebėjus ar patyrus smurtą ir patyčias:
 - 5.1. Mokinio veiksmai įtarus, pastebėjus ar patyrus smurtą ir patyčias:
 - 5.1.1. mokiniai įtaręs, pastebėjęs smurtą ir patyčias nedelsiant praneša klasės auklėtojui arba socialiniam pedagogui. Jei jų neranda informaciją apie pastebėtą smurtą ir patyčias palieka raštinėje užpildydamas įvykio fiksavimo formą (priedas Nr. 1);
 - 5.1.2. jei mokinys pastebį smurtą ir patyčias pertraukų metu nedelsiant informuoja apie tai budintį mokytoją. Jei jų neranda informaciją apie pastebėtą smurtą ir patyčias palieka raštinėje užpildydamas įvykio fiksavimo formą (priedas Nr. 1);
 - 5.1.3. patyręs smurtą mokinys apie tai nedelsiant informuoja Gimnazijos direktorių atvykęs į raštinę ir užpildęs įvykio fiksavimo formą (priedas Nr. 1). Jei mokinys dėl pateisinamų priežasčių negali to padaryti, tai apie įvykį informuoja Gimnazijos direktorių pirmąją po patirto smurto, atvykimo į Gimnaziją dieną.

5.1.4. patyręs smurtą mokinys ir negalintis iškart informuoja apie įvykį gali informuoti el. dienine pasiųsdamas el. žinutę Gimnazijos direktoriui arba klasės auklėtojui.

5.1.5. patyręs patyčias mokinys nedelsiant apie tai informuoja klasės auklėtoją žodžiu arba el. dienyne pasiųsdamas jam el. žinutę. Jei dėl objektyvių priežasčių mokinys to negali padaryti iškart, tai apie įvykį informuoja klasės auklėtoją pirmąją po patirtų patyčių, atvykimo į Gimnaziją dieną. Nebūnat klasės auklėtojui mokinys atvyksta į raštinę ir apie patyčias užpildo įvykio fiksavimo formą (priedas Nr. 1).

5.2. Mokytojo, švietimo pagalbos specialistų veiksmai įtarus, pastebėjus ar patyrus smurtą ir patyčias:

5.2.1. mokytojas, švietimo pagalbos specialistai įtaręs, pastebėjęs patyčias tarp mokinių nedelsiant jas sustabdo ir informuoja klasės auklėtoją apie patyčių atvejį el. žinute arba raštu (priedas Nr.1);

5.2.2. mokytojas, švietimo pagalbos specialistai pastebėjęs smurtą tarp mokinių iškart jį sustabdo ir jei yra galimybę jo dalyvius nuveda pas direktorių. Jei smurto įvykyje dalyvavę mokinai nevykdo mokytojo reikalavimų, tada apie įvykį nedelsiant pranešama raštu (priedas Nr.1);

5.2.3. mokytojai, švietimo pagalbos specialistai patyrę smurtą ar patyčias apie tai informuoja direktorių el. žinute arba raštu (priedas Nr. 2). Apie patirtas patyčias arba smurtą informuoti nedelsiant, jei dėl objektyvių priežasčių to padaryti negalima, tai reikia padaryti pirmąją po patirtų patyčių arba smurto atvykimo į Gimnaziją dieną.

5.3. Gimnazijos darbuotojo veiksmai įtarus, pastebėjus ar patyrus smurtą ir patyčias:

5.3.1. darbuotojas įtaręs, pastebėjęs patyčias tarp mokinių informuoja direktorių apie patyčių atvejį el. žinute arba raštu (priedas Nr.1);

5.3.2. darbuotojai pastebėjęs smurtą tarp mokinių iškart jį sustabdo ir jei yra galimybę jo dalyvius nuveda pas direktorių. Jei smurto įvykyje dalyvavę mokinai nevykdo mokytojo reikalavimų, tada apie įvykį nedelsiant pranešama raštu (priedas Nr.1);

5.3.3. darbuotojai patyrę smurtą ar patyčias apie tai informuoja direktorių el. žinute arba raštu (priedas Nr.2). Apie patirtas patyčias arba smurtą informuoti nedelsiant, jei dėl objektyvių priežasčių to padaryti negalima, tai reikia padaryti pirmąją po patirtų patyčių arba smurto atvykimo į Gimnaziją dieną.

6. Gimnazijos bendruomenės narių veiksmai gavus informaciją apie pastebėtą ar patirtą smurtą:

6.1. Klasės auklėtojo veiksmai gavus informaciją apie pastebėtą ar patirtas patyčias:

6.1.1. klasės auklėtojas gavęs žodinę, rašytinę informaciją apie įtartą, pastebėtas patyčias tarp jo ugdytinių vykdo šiuos veiksmus:

6.1.1.1. vykdo įtartą ar pastebėtų patyčių atvejų tyrimą;

6.1.1.2. informuoja įtartą ar pastebėtų patyčių įvykyje dalyvavusių mokinių tėvus;

6.1.1.3. užfiksuoja el. dienyne apie įtartą ar pastebėtų patyčių atvejus;

6.1.1.4. numato priemones, kurias planuoja taikyti klasei ir patyčių atvejyje dalyvavusiems mokiniams, siekiant išvengti panašių įvykių;

6.1.1.5. visi veiksmai, nurodyti 6.1.1.1 – 6.1.1.4. punktuose, turi būti atlikti 5 darbo dienų laikotarpyje.

6.1.2. klasės auklėtojas gavęs žodinę, rašytinę informaciją apie pastebėtą smurto tarp jo ugdytinių atvejį, vykdo šiuos veiksmus:

6.1.2.1. nedelsiant informuoja direktorių el. žinute arba raštu (priedas Nr.1);

6.1.2.2. dalyvauja smurto atvejo tyrimo procese;

- 6.1.2.3. direktoriaus įpareigotas informuoja tėvus, mokinių kurie dalyvavo smurto atvejuje;
- 6.1.2.4. ne vėliau, kaip penkių dienų laikotarpyje, parengia priemonių planą, kurios siekia taikyti siekiant išvengti panašių įvykių;
- 6.2. Mokytojų, švietimo pagalbos specialistų, darbuotojų veiksmai gavus informaciją apie įtariamas, pastebėtas patyčias ar smurtą.
 - 6.2.1. mokytojai, švietimo pagalbos specialistai, darbuotoja gavę informaciją apie įtariamas, pastebėtas patyčias ar smurtą nedelsiant el. žinute, raštu (priedas Nr.1) informuoja direktorių;
 - 6.2.2. mokytojai, švietimo pagalbos specialistai, darbuotojai informavę apie įtariamas, pastebėtas patyčias ar smurtą dalyvauja jų tyrimo procese.
- 6.3. Gimnazijos direktoriaus veiksmai gavus informaciją apie įtartas, pastebėtas ar patirtas patyčias ir smurtą:
 - 6.3.1. Gimnazijos direktoriaus veiksmai gavus informaciją apie įtartas, pastebėtas ar patirtas patyčias tarp mokinių:
 - 6.3.1.1. nedelsiant, bet ne vėliau kaip kitą darbo dieną, vykdo patyčių įvykio tyrimą;
 - 6.3.1.2. skirai nuobaudas patyčių organizatoriams;
 - 6.3.1.3. nedelsiant, bet ne vėliau kaip kitą darbo dieną, pats arba įpareigoja klasės auklėtoją, socialinį pedagogą informuoti mokinių, kurie dalyvavo patyčių atvejuje, tėvus;
 - 6.3.1.4. įpareigoja neformaliojo ugdymo skyriaus vedėją inicijuoti priemonių plano, darbui su patyčių atvejuje dalyvavusiais mokiniais, parengimą ir įpareigoja atlikti jo vykdymo priežiūrą. Priemonių planą parengti neilgiau kaip penkias darbo dienas;
 - 6.3.1.5. įpareigoja neformaliojo ugdymo skyriaus vedėją fiksuoti patyčių atvejus ir kas mėnesį pateikti patyčių dinamikos analizę (priedas Nr. 3).
 - 6.3.2. Gimnazijos direktoriaus veiksmai gavus informaciją apie smurtavimo atvejus arba kai smurtą patiria mokiniai:
 - 6.3.2.1. nedelsiant, bet ne vėliau kaip kitą darbo dieną, vykdo smurtavimo arba patirto smurto atvejo tyrimą;
 - 6.3.2.2. įvertinęs padėtį, nedelsiant, organizuoja medicininės pagalbos suteikimą smurtautojui ar smurtą patyrusiam mokiniui;
 - 6.3.2.3. įvertinęs smurto laipsnį, nedelsiant, bet ne vėliau kaip kitą darbo dieną, dėl smurto atvejo tyrimo gali kreiptis į policiją;
 - 6.3.2.4. skirai nuobaudas smurtautojams;
 - 6.3.2.5. nedelsiant, bet ne vėliau kaip kitą darbo dieną, pats arba įpareigoja klasės auklėtoją, socialinį pedagogą informuoti mokinių, kurie dalyvavo smurtavo atvejuje, patyrė smurtą tėvus;
 - 6.3.2.6. nedelsiant, bet ne vėliau kaip kitą darbo dieną, informuoja Šiaulių m. vaiko teisių apsaugos tarnybą;
 - 6.3.2.7. nedelsiant, bet ne vėliau kaip kitą darbo dieną, kreipiasi į Šiaulių pedagoginę- psichologinę tarnybą dėl psichologinės pagalbos suteikimo smurtautojams ir smurtą patyrusiems mokiniams. Ir apie psichologinės pagalbos suteikimo informuoja tėvus;
 - 6.3.2.8. įpareigoja neformaliojo ugdymo skyriaus vedėją inicijuoti priemonių plano, darbui su smurto atvejuje dalyvavusiais mokiniais, parengimą. Įpareigoja atlikti plano vykdymo priežiūrą. Priemonių planą parengti neilgiau kaip penkias darbo dienas;
 - 6.3.2.9. įpareigoja neformaliojo ugdymo skyriaus vedėją fiksuoti smurto atvejus ir kas mėnesį pateikti smurto dinamikos analizę (priedas Nr.3).

6.3.2. Gimnazijos direktoriaus veiksmai gavus informaciją apie smurtavimo arba darbuotojų patiriamą smurtą:

6.3.2.1. nedelsiant, bet ne vėlai kaip kitą darbo dieną, vykdo smurtavimo arba patirto smurto atvejo tyrimą;

6.3.2.2. įvertinęs padėtį, nedelsiant, organizuoja medicininės pagalbos suteikimą smurtautojui ar smurtą patyrusiam asmeniui;

6.3.2.3. skirai nuobaudas smurtautojams;

6.3.2.4. nedelsiant, bet ne vėlai kaip kitą darbo dieną, kreipiasi į Šiaulių pedagoginę- psichologinę tarnybą dėl psichologinės pagalbos suteikimo smurtavusiems ir smurtą patyrusiems darbuotojams. Ir apie psichologinės pagalbos suteikimo informuoja darbuotojus;

6.3.2.5. įvertinęs smurto laipsnį, nedelsiant, bet ne vėlai kaip kitą darbo dieną, dėl smurto atvejo tyrimo gali kreiptis į policiją;

6.3.2.6. įpareigoja direktoriaus pavaduotoją ugdymui inicijuoti priemonių planą, darbui su smurto atvejuje dalyvavusiais darbuotojais, parengimą. Įpareigoja atlikti plano vykdymo priežiūrą. Priemonių planą parengti neilgiau kaip penkias darbo dienas;

6.3.2.7. įpareigoja direktoriaus pavaduotoją ugdymui fiksuoti smurto atvejus ir kas mėnesį pateikti smurto dinamikos analizę (priedas Nr.3).

III. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

7. Gimnazijos bendruomenės pasirašytinai supažindinami su nustatyta smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos tvarka.

8. Nerečiau kaip kartą per mokslo metus Gimnazijoje organizuojamas tyrimas dėl patyčių ir smurto atvejų. Su tyrimo duomenimis supažindinama visa Gimnazijos bendruomenė.

9. Pedagoginiai darbuotojai ne rečiau kaip kartą per ketverius metus tobulina kvalifikaciją mokinių socialinių ir emocinių kompetencijų ugdymo srityje, taip pat tobulina asmenines socialines ir emocines kompetencijas.

10. Gimnazijos administracija, klasių auklėtojai, švietimo pagalbos pedagogai sistemingai vykdo tėvų konsultavimą ir informavimą patyčių ir smurto prevencijos, saugios aplinkos Gimnazijoje kūrimo klausimais.

11. Gimnazijoje kuriama mokymo(si) aplinka, palanki asmenybės ūgčiai, kuriami pozityvūs, tarpusavio pagarba, parama ir pasitikėjimu, bendromis vertybėmis grįsti santykiai, puoselėjamos mokinių stiprybės ir galios, skatinami ir stiprinami bendrumo, tapatumo ir priklausymo Gimnazijos bendruomenei jausmai.

Pranešimas apie įtartą, pastebėtą ar patirtą patyčias ir smurtą

Data	Vieta	Įvykio lygmuo (pabraukti)	Įvykis (pabraukti)	Kaltininkų vardai, pavardės, klasės	Nukentėjusiųjų vardai, pavardės, klasės
		Įtartas Pastebėtas Patirtas	Patyčios Smurtas		

.....
Informaciją pateikusio asmens vardas, pavardė, klasė arba pareigos, parašas

.....
(vardas, pavardė)

.....
(pareigos)

Simono Daukanto gimnazijos
Direktoriui Vytautui Kantauskui

PRANEŠIMAS

DĖL PASTEBĖTO/ PATIRTO SMURTO

.....
(data)

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

.....
(vardas, pavardė, parašas)

SIMONO DAUKANTO GIMNAZIJA
ĮTARTŲ, PASTEBĖTŲ IR PATIRTŲ PATYČIO IR SMUTO
ATVĖJŲ SUVESTINĖ

Eil. Nr.	Data	Atvejo lygmuo	Atvejis	Kaltininkai	Nukentėjusieji	Taikytos priemonės	Rezultatas